

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи

Затверджено
На засіданні кафедри
спеціальної освіти та соціальної роботи
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30.08.2021 р.)

Завідувач кафедри проф. К.О. Островська

**Силабус з навчальної дисципліни «Менеджмент соціальної роботи»,
що викладається в межах ОПП Соціальна педагогіка першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 231 Соціальна робота**

Назва дисципліни	Менеджмент соціальної роботи
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Туган-Барановського,7
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти Кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	23 «Соціальна робота» 231 «Соціальна робота»
Викладач (-і)	Фалинська Зоряна Зенонівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної освіти та соціальної роботи
Контактна інформація викладача	ел. пошта: zoryana.falynska@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Вівторок 15.00-16.30 (кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи, вул. Туган-Барановського, 7) Також, консультації можуть бути в день проведення лекційних/практичних занять (за попередньою домовленістю). Передбачені онлайн консультації в Zoom. Для погодження часу онлайн консультацій слід надіслати запит на електронну пошту викладача
Сторінка курсу	https://pedagogy.lnu.edu.ua/course/menedzhment-sotsialnoji-roboty
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Менеджмент соціальної роботи» є нормативною дисципліною з спеціальності 231 «Соціальна робота», яка викладається в 5 семестрі в обсязі 3 кредитів ECTS.
Коротка анотація дисципліни	Нормативна дисципліна «Менеджмент соціальної роботи» призначена для бакалаврів третього року. Предметом вивчення навчальної дисципліни є управлінська діяльність в роботі з персоналом соціальних служб, освітніх закладів та з клієнтами соціальної роботи.
Мета та цілі дисципліни	Метою викладання навчальної дисципліни «Менеджмент соціальної роботи» є оволодіння студентами знаннями про суть і технологію менеджменту соціальної роботи.
Література для вивчення дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Главацька О.Л. Менеджмент соціальної роботи : Курс лекцій / О.Л.Главацька. – Тернопіль, ТДПУ, 2009. – 65 с. 2. Зарецкий А.Д. Менеджмент социальной работы : учебное пособие / А.Д.Зарецкий. – Ростов : Феникс, 2008. – 187с. 3. Крижко В.В., Павлютенков Є.М. Менеджмент в освіті. Навч.-методичний посібник / В.В.Крижко. – К., 1998.– 192 с.

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Лукашевич М.П. Менеджмент соціальної роботи: теорія і практика : Навч.посіб. / М.П. Лукашевич, М.В. Туленков. – К. : Каравелла, 2007. – 236с. 5. Олійник С.У. Теорія та практика менеджменту персоналу : підручник / С.У.Олійник; Нар.укр.акад. – Х. : Вид-во НУА, 2013. – 375с. 6. Освітній менеджмент : Навчальний посібник / за ред. Л.Даниленко, Л.Карамушки. – К., 2003. – 400с. 7. Осовська Г. Основи менеджменту / Г.Осовська. – Житомир : ЖГП, 2000. – 310с. 8. Соціальна робота в Україні : навч. посіб. / [І.Д.Зверєва, О.В.Безпалько, С.Я.Харченко та ін.]. – К. : Центр видавничої літератури, 2004.– 256с. 9. Тимошко Г.М. Менеджмент соціальної роботи : навчальний посібник / Т.М.Тимошко. – Ніжин : Видавець ППМ.М., 2011.– 308с. 10. Тимошко Г.М. Організація діяльності державних і спеціалізованих служб : навчальний посібник / Г.М.Тимошко. – Ніжин : ВидавецьППМ.М., 2011.– 248с. 11. Управлінські аспекти соціальної роботи : Курс лекцій. –МАУП, 2000. 12. ШендеровськийК.С. Тактичний менеджмент соціальної служби : Посібник для керівників соціальних служб / К.С.Шендеровський. – К., 2011. –222 с. 13. Шендеровський К.С. Управління соціальною роботою з дітьми та молоддю. Менеджмент соціальної служби / К.С.Шендеровський. – К., 2002. – 158 с. 14. Методичні рекомендації з курсу «Менеджмент соціальної роботи» / укладач І. В. Літяга. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2020. – 86 с.
Обсяг курсу	<p><u>Денна форма навчання:</u> 64 години аудиторних занять. З них 32 години - лекцій, 32 години - практичних занять та 26 годин самостійної роботи</p> <p><u>Заочна форма навчання:</u> 20 годин аудиторних занять. З них 8 годин лекцій, 12 годин практичних занять та 70 годин самостійної роботи</p>
Очікувані результати навчання	<p><i>Інтегральна компетентність:</i> Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p><i>Загальні компетентності:</i> ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p>

- ЗК5. Здатність планувати та управляти часом.
ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
ЗК15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові компетентності:

- ФК1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).
ФК2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.
ФК3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.
ФК5. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі, які опинилися в складних життєвих обставинах.
ФК6. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.
ФК8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах.
ФК9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.
ФК10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.
ФК12. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту.
ФК13. Здатність до розробки та реалізації соціальних проектів і програм.
ФК14. Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу.
ФК15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.
ФК19. Здатність оцінювати результати та якість професійної діяльності у сфері соціальної роботи.

Програмні результати навчання:

- ПРН6. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.
ПРН8. Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.
ПРН10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.
ПРН12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.
ПРН15. Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.

	<p>ПРН16. Застосовувати методи менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу.</p> <p>ПРН18. Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів.</p> <p>ПРН20. Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання.</p> <p>ПРН21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.</p> <p>ПРН22. Демонструвати вміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.</p> <p>ПРН23. Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки.</p>
Ключові слова	Соціальна робота, менеджмент соціальної роботи, функції соціальної роботи, технологія менеджменту соціальної роботи.
Формат курсу	Очний / заочний
Теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	Іспит
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін «Теорія соціальної роботи», «Деонтологія соціальної роботи», «Психолого-педагогічні засади міжособистого спілкування та основи конфліктології», «Соціальна робота у центрах соціальних служб»
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекція, бесіда, інтерактивні методи (робота в малих групах, мозковий штурм), розгляд педагогічних ситуацій, виконання індивідуальних завдань.
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор, комп'ютер, фліпчарт, маркери.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Практичні заняття: 10 балів</p> <p>Модульний контроль: 20 балів</p> <p>ІНДЗ: 20 балів</p> <p>Іспит: 50 балів</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що виконані студентами завдання для семінарських, практичних занять сприятимуть опануванню умінь працювати з науковими джерелами, сприятимуть формуванню навиків самостійної роботи.</p>

	<p>Списування, використання без дозволу інформації з робіт інших учасників курсу становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що студенти відвідають усі семінарські, практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Студенти зобов'язані дотримуватися усіх термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених у курсі.</p> <p>Література. Уся література, яку здобувачі освіти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі вищої освіти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані за виконання усіх завдань. При цьому обов'язково враховуються присутність та активність студента під час практичних занять; недопустимість пропусків та запізень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних із навчанням; не допускається списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання та ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до іспиту</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення та характеристика менеджменту. 2. Аналіз підходів з позицій виділення різних шкіл управління. 3. Сутність процесного, системного та ситуаційного підходів в управлінні соціальною роботою. 4. Характеристика менеджменту кризових ситуацій. 5. Сутність менеджменту людських ресурсів. 6. Сутність і значення організації. 7. Закони управління. 8. Принципи управління. 9. Сутність функції планування. 10. Етапи стратегічного планування. 11. Програмно-цільове управління. 12. Організація як функція менеджменту соціальної роботи. 13. Поняття організаційної діяльності. 14. Норми керованості. 15. Взаємини повноважень. 16. Побудова організації. 17. Мотивація як функція менеджменту соціальної роботи. 18. Змістовні теорії мотивації. 19. Процесуальні теорії мотивації.

	<ul style="list-style-type: none"> 20. Форми визнання та оцінки результатів праці. 21. Контроль як функція менеджменту соціальної роботи. 22. Види управлінського контролю. 23. Етапи процесу контролю. Контроль в соціальній роботі. 24. Рівні управління. 25. Суб'єкт та об'єкт менеджменту соціальної роботи. 26. Визначення категорії "рішення". 27. Класифікація рішень. 28. Умови прийняття рішень. 29. Характеристика моделі розробки та прийняття рішення. 30. Фактори, що впливають на прийняття рішення. 31. Вимоги до особи керівника в процесі прийняття рішення. 32. Менеджер - ключова фігура соціальної служби. 33. Характеристика управлінських ролей менеджерів. 34. Вимоги до професійної компетенції менеджерів. 35. Управлінська інформація, види та її властивості. 36. Кадровий потенціал та кадрова політика у соціальній роботі. 37. Значення і сутність ділового спілкування. 38. Етапи підготовки та проведення ділових переговорів. 39. Поняття і сутність соціальної реклами. 40. Сутність та елементи іміджу.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

ДОДАТОК
Схема курсу

Тиждень	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література.*** Ресурси в Інтернеті	Завдання, год.	Термін виконання
1	<p>Тема 1. СУТНІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ МЕНЕДЖМЕНТУ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ</p> <p>Категорія “управління” і “менеджмент”. Основні підходи щодо досліджень у сфері взаємозв’язку управління і менеджменту. Розуміння менеджменту соціальної роботи. Складові процесу менеджменту соціальної роботи. Основні принципи менеджменту соціальної роботи. Методи, форми та функції менеджменту соціальної роботи. Поняття об’єкту та суб’єкту у менеджменті соціальної роботи.</p>	<p>Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (2 год.)</p>	1, 9, 14	Опрацювати матеріали лекції (2 год.)	1 тиждень
2	<p>Тема 1. СУТНІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ МЕНЕДЖМЕНТУ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ</p> <p>Історія розвитку менеджменту. Закони, закономірності менеджменту соціальної роботи.</p>	<p>Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (2 год.)</p>	1, 9	Опрацювати матеріали лекції (2 год.)	2 тиждень
3	<p>Тема 2. ТИПОЛОГІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ</p> <p>Різновиди соціального менеджменту. Моделі та методи взаємозв’язку об’єктів і суб’єктів менеджменту. Проектування як специфічний та актуальний інструмент менеджменту соціальної роботи. Організація у менеджменті соціальної роботи.</p>	<p>Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (2 год.)</p>	1, 4, 8, 9	Опрацювати матеріали лекції (2 год.)	3 тиждень

4	Тема 3. ФУНКЦІ МЕНЕДЖМЕНТУ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ Сутність функції планування. Етапи стратегічного планування. Програмно-цільове управління.	Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (2 год.)	1, 9	Опрацювати матеріали лекції (2 год.)	4 тиждень
5	Тема 3. ФУНКЦІ МЕНЕДЖМЕНТУ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ Організація як функція менеджменту соціальної роботи. Поняття організаційної діяльності. Норми керованості. Взаємини повноважень. Побудова організації.	Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (2 год.)	1, 9	Опрацювати матеріали лекції (2 год.)	5 тиждень
6	Тема 3. ФУНКЦІ МЕНЕДЖМЕНТУ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ Мотивація як функція менеджменту соціальної роботи. Змістовні теорії мотивації. Процесуальні теорії мотивації. Форми визнання та оцінки результатів праці.	Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (2 год.)	1, 9, 14	Опрацювати матеріали лекції (2 год.)	6 тиждень
7	Тема 3. ФУНКЦІ МЕНЕДЖМЕНТУ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ Контроль як функція менеджменту соціальної роботи. Види управлінського контролю. Етапи процесу контролю. Контроль в соціальній роботі.	Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (2 год.)	1, 9	Опрацювати матеріали лекції (2 год.)	7 тиждень
8	Тема 4. УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ В МЕНЕДЖМЕНТІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ Сутність прийняття управлінських рішень у менеджменті соціальної роботи. Класифікація управлінських рішень. Технологія прийняття управлінських рішень. Причини прийняття невдалих управлінських рішень. Облік та контроль виконання управлінських рішень.	Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (2 год.)	1, 9	Опрацювати матеріали лекції (2 год.)	8 тиждень

9	<p>Тема 5. СТРУКТУРА МЕНЕДЖМЕНТУ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ</p> <p>Трирівнева структура управління соціальною роботою в Україні. Заклади соціальної роботи. Специфіка управління закладом соціальної роботи. Управлінська праця менеджерів соціальної роботи. Основні якості сучасного менеджера.</p>	<p>Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (2 год.) МКР</p>	1, 4, 6, 8	Опрацювати матеріали лекції (2 год.)	9 тиждень
10	<p>Тема 6. ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ</p> <p>Сутність та роль інформації у менеджменті соціальної роботи. Класифікація, види та типи управлінської інформації. Інформаційні технології роботи з текстовими документами та базами даних у менеджменті соціальної роботи. Комп'ютерні системи інформаційного менеджменту. Ділове спілкування у системі менеджменту соціальної роботи.</p>	<p>Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (1 год.)</p>	1, 9	Опрацювати матеріали лекції (1 год.)	10 тиждень
11	<p>Тема 7. УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ ТА СТРЕСАМИ</p> <p>Сутність конфліктів та причини їх виникнення. Види конфліктів: функціональні та дисфункціональні. Типи конфліктів. Управління стресами у менеджменті соціальної роботи. Суть феномену професійного «вигорання» соціальних працівників. Супервізія та консультування як технології менеджменту соціальної роботи.</p>	<p>Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (1 год.)</p>	1, 9	Опрацювати матеріали лекції (1 год.)	11 тиждень
12	<p>Тема 8. УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ</p>	<p>Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.)</p>	10-14	Опрацювати матеріали лекції (1 год.)	12 тиждень

	Науково-практичні підходи до підбору та розміщення кадрів в організаціях соціальної сфери. Поняття «кадровий потенціал» та взаємозв'язок з іншими поняттями кадрової політики у соціальній роботі. Інтеграційна модель мотиваційного управління кадрами в соціальній сфері. Сучасні методи оцінювання кадрового потенціалу. Атестація працівників соціальної сфери.	Самостійна робота (1 год.)			
13	Тема 8. УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ Основні ролі менеджерів соціальної роботи та вимоги до їх професійної діяльності. Лідерство, вплив та влада у менеджменті соціальної роботи.	Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (1 год.)	10-14	Опрацювати матеріали лекції (1 год.)	13 тиждень
14	Тема 9. СОЦІАЛЬНІ ПРОЕКТИ ТА ПРОГРАМИ Менеджмент соціальної роботи як інструмент соціальної політики (державної, регіональної, місцевої). Програма як вид менеджерського рішення у менеджменті соціальної роботи. Соціальне проектування у менеджменті соціальної роботи. Моделювання в діяльності служб соціальної сфери.	Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (1 год.)	6-10	Опрацювати матеріали лекції (1 год.)	14 тиждень
15	Тема 10. МАРКЕТИНГОВІ АСПЕКТИ МЕНЕДЖМЕНТУ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ Поняття і сутність соціального маркетингу. Еволюція комплексу маркетингу в соціальній сфері. Маркетингові інструменти менеджменту соціальної роботи.	Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (1 год.)	1, 9	Опрацювати матеріали лекції (1 год.)	15 тиждень

16	<p>Тема 10. МАРКЕТИНГОВІ АСПЕКТИ МЕНЕДЖМЕНТУ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ</p> <p>Поняття, завдання та функції соціальної реклами. Соціальна реклама на телебаченні, радіо та в мережі Інтернет.</p>	<p>Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (2 год.) МКР</p>	1-5	Опрацювати матеріали лекції (2 год.)	16 тиждень
----	---	---	-----	--------------------------------------	------------